

C. Grupa zajęć do wyboru
Specjalność Psychologia kliniczna i osobowości

Nazwa przedmiotu kształcenia: Diagnostyka i terapia klinicznych zaburzeń osobowości		
Forma zajęć:		Wykład
Cele kształcenia Wykład: C1 Pogłębienie wiedzy dotyczącej diagnozy różnicowej zaburzeń osobowości w ujęciu klinicznym. C2 Pogłębienie wiedzy o mechanizmach psychopatologicznych rozwoju zaburzeń osobowości oraz ich znaczeniu dla procesu diagnozy i planowania oddziaływań terapeutycznych.		
Program kształcenia (treści nauczania) WYKŁADY T1 Różnicowanie pomiędzy zaburzeniami a zmianami osobowości. T2 Zasady psychoterapii specyficznych zaburzeń osobowości. T3 Osobowość narcystyczna. Analiza mechanizmów psychopatologicznych w oparciu o studium przypadku. T4 Osobowość paranoidalna, osobowość schizoidalna. Analiza mechanizmów psychopatologicznych w oparciu o studium przypadku. Analiza dzieł sztuki jako efektów sublimacji pacjentów z osobowością schizoidalną. T5 Osobowość dys socjalna, osobowość histrioniczna. Analiza mechanizmów psychopatologicznych w oparciu o studium przypadku. T6 Osobowość chwiejna emocjonalnie. Analiza mechanizmów psychopatologicznych w oparciu o studium przypadku. T7 Osobowość anankastyczna. Analiza mechanizmów psychopatologicznych w oparciu o studium przypadku. T8 Osobowość lękliwa, osobowość zależna. Analiza mechanizmów psychopatologicznych w oparciu o studium przypadku.		
Literatura podstawowa: WYKŁAD: - McWilliams N. (2008). <i>Diagnoza psychoanalityczna</i>. tłum.: A.Pałynyczko-Ćwiklińska, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot. - Milton T., Roger D. (2012). <i>Zaburzenia osobowości we współczesnym świecie</i>. Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa. - Beck A.T., Davis D.D., Freeman A. (2016). <i>Terapia poznawcza zaburzeń osobowości</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków. - Gabbard G.O., Fonagy P. (2013). <i>Psychoterapia psychodynamiczna zaburzeń osobowości</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.		
Literatura uzupełniająca: WYKŁAD: - Kayes D., Człowiek o 24 twarzach (2015). <i>Billy Millgan- najcięższy przypadek rozszczepienia osobowości</i>, Wielka Litera, Warszawa. - Garland C. (red.) (2013). <i>Czym jest trauma. Podejście psychoanalityczne</i>, Oficyna Ingenium, Warszawa. Filmy: - Shyamalan M.N., Split (osobowość wieloraka) - Shyamalan M.N., Glass (osobowość wieloraka) - Kopeć M., Nauka chodzenia (osobowość dys socjalna) - Ramis H., Dzień świstaka (osobowość anankastyczna)		
Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu

		kierunkowego
PKO_W03	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o teoriach osobowości oraz mechanizmach rozwoju, strukturze i zaburzeniach osobowości w ujęciu klinicznym.	K_W05
Efekty uczenia się dla przedmiotu Ćwiczenia		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U04	Absolwent analizuje mechanizmy funkcjonowania osobowości, w tym zaburzeń osobowości oraz interpretuje ich znaczenie dla funkcjonowania jednostki.	K_U12
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych oraz współpracy z innymi specjalistami w systemie ochrony zdrowia i pomocy psychologicznej, z uwzględnieniem złożoności mechanizmów funkcjonowania psychicznego człowieka.	K_K10
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Diagnostyka psychologiczna dzieci i młodzieży	
Forma zajęć:	Wykład Laboratorium
Cele kształcenia Wykład: C1 Pogłębienie wiedzy dotyczącej procesu diagnozy psychologicznej dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem jego uwarunkowań rozwojowych, klinicznych i środowiskowych. C2 Pogłębienie wiedzy o specyficznych problemach diagnostycznych dotyczących trudności w uczeniu się, zaburzeń emocjonalnych oraz trudności w funkcjonowaniu społecznym dzieci i młodzieży.	
Laboratorium: C1 Doskonalenie umiejętności konceptualizacji postępowania diagnostycznego z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych oraz interpretacji wyników w kontekście rozwoju psychicznego dziecka i adolescenta. C2 Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy danych oraz formułowania wniosków diagnostycznych.	
Program kształcenia (treści nauczania) WYKŁADY T1 Wprowadzenie do diagnozy psychologicznej dzieci i młodzieży - Definicja i cele diagnozy psychologicznej. - Etapy procesu diagnostycznego. - Etyczne aspekty diagnozy psychologicznej dzieci i młodzieży. - Zaburzenia tożsamości płciowej. - Zaburzenia afektu i emocji. - Zapoznanie studentów z podstawami oceny wyników badań laboratoryjnych (holistyczne podejście) - Podstawy diagnozy Integracji Sensorycznej (SI) T2 Podstawy teoretyczne diagnozy rozwoju dziecka i młodzieży	

- Normy rozwojowe i ich znaczenie w diagnozie.
- Modele teoretyczne rozwoju psychicznego.

T3 Metody diagnostyczne stosowane w pracy z dziećmi i młodzieżą

- Wywiad diagnostyczny z dzieckiem, rodzicami i nauczycielami.
- Obserwacja psychologiczna.
- Testy psychometryczne: ocena zdolności intelektualnych, testy osobowościowe, kwestionariusze.
- Diagnoza specyficznych trudności w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia itp.)
- Zapoznanie studentów z testem DMI-2- diagnoza możliwości intelektualnych.
- Zapoznanie studentów z testem DYSLEKSJA-3
- Zastosowanie ilościowej encefalografii (QEEG), w diagnozowaniu zaburzeń rozwojowych i emocjonalnych u dzieci i młodzieży.
- Diagnoza ADHD, zapoznanie z testem Coners-3
- Zapoznanie studentów z testem CDI-2
- Diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu. Zapoznanie studentów z testem ADI-R i ADOS-2

T4 Formułowanie opinii psychologicznej i wnioski diagnostyczne

- Struktura opinii psychologicznej.
- Rekomendacje i propozycje dalszego wsparcia.

LABORATORIUM

T1 Planowanie procesu diagnostycznego

- Analiza znaczenia wyników badań laboratoryjnych w holistycznym podejściu do diagnozy psychologicznej
- Wybrane zagadnienia diagnozy integracji sensorycznej.

T2 Praktyka w prowadzeniu wywiadu diagnostycznego

- Techniki zadawania pytań.
- Rozwijanie umiejętności komunikacji z dzieckiem i rodziną.

T3 Praktyczne stosowanie narzędzi diagnostycznych

- Analiza przypadków i interpretacja wyników testów psychologicznych.
- Praktyczne zapoznanie z testami DMI-2, DYSLEKSJA 3, Coners-3, CDI-2, ADI-R
- Zastosowanie wybranych narzędzi diagnostycznych w ocenie możliwości intelektualnych, specyficznych trudności w uczeniu się, ADHD, zaburzeń nastroju oraz zaburzeń ze spektrum autyzmu.
- Zastosowanie ilościowej elektroencefalografii (QEEG) w diagnozowaniu zaburzeń rozwojowych i emocjonalnych u dzieci i młodzieży.

T4 Obserwacja psychologiczna w praktyce

- Praca z materiałami wideo.
- Ćwiczenia w rozpoznawaniu wzorców zachowań i emocji.

T5 Tworzenie raportu diagnostycznego

- Praktyczne ćwiczenia w pisaniu opinii psychologicznej.
- Omówienie przykładowych raportów i dyskusja nad ich jakością.

Literatura podstawowa:

WYKŁAD:

1. Grzegorzewska I, Cierpiakowska L, Borkowska A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży, Warszawa, PWN

LABORATORIUM:

1. Schaffer, H. R. (2018). *Psychologia dziecka*. PWN.
2. Jerzak, M. (Red.). (2016). *Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość*. PWN.

Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W04	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o metodach diagnozy psychologicznej stosowanych w psychologii klinicznej, w tym metodach diagnozy dzieci, młodzieży i osób dorosłych.	K_W15

Efekty uczenia się dla przedmiotu Laboratorium		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy psychologicznej, interpretować ich wyniki oraz formułować wnioski diagnostyczne w oparciu o aktualny stan wiedzy naukowej.	K_U12
PKO_U08	Absolwent formułuje opinie psychologiczne oraz komunikuje wyniki diagnozy i wnioski w sposób zrozumiały i profesjonalny.	K_U19
PKO_K01	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych w pracy psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej, w szczególności poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K01
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Kliniczne badania osobowości	
Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
Cele kształcenia Wykład: C1 Pogłębienie wiedzy o specyfice i dynamice relacji między psychologiem a pacjentem w procesie diagnozy klinicznej zaburzeń osobowości. C2 Pogłębienie wiedzy o współczesnych modelach rozumienia, diagnozy i różnicowania zaburzeń osobowości. Ćwiczenia: C1 Doskonalenie umiejętności diagnozy psychologicznej zaburzeń osobowości. C2 Doskonalenie umiejętności rozpoznawania znaczenia objawów występujących u pacjenta w kontekście etiologii zaburzenia osobowości. C3 Doskonalenie umiejętności profesjonalnego reagowania w kontakcie z pacjentem z diagnozą zaburzenia osobowości. C4 Doskonalenie umiejętności stosowania zróżnicowanych metod pracy z pacjentem z zaburzeniem osobowości. C5 Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy i formułowania interwencji podczas pracy z pacjentem z zaburzeniami osobowości.	
Program kształcenia (treści nauczania) WYKŁADY T1 Klasyfikacje zaburzeń osobowości T2 Modele diagnozy zaburzeń osobowości T3 Wybrane problemy diagnozy osobowości T4 Hipoteza w diagnozie osobowości (weryfikacja, wybór paradygmatu, rozumienie etiologii zaburzeń) T5. Narzędzia diagnostyczne (dobór, opis, zakres zastosowania) T6 Pomocnicze procesy diagnostyczne zaburzeń osobowości (obserwowane zachowania w sytuacji badania, obserwacja zachowań w Kontaktach społecznych, wywiad w kontekście kulturowym/ religijnym; przeniesienie i przeciwprzeniesienie w sytuacji diagnozy) T7 Zaburzenia osobowości opis procedury badania. Rola bezpiecznej relacji w diagnostyce. Etyka w procedurze badania.	

T8 Diagnoza kliniczna osobowości (zakres, zastosowanie)

- deskryptywna
- eksploracyjna
- prognostyczna
- projekt zmian

T9 Rozumienie zaburzeń osobowości w różnych koncepcjach teoretycznych w kontekście diagnozy klinicznej

- paradygmat poznawczy
- paradygmat psychodynamiczny
- paradygmat humanistyczny

T10 Zaburzenia osobowości (klasyfikacja i różnicowanie w oparciu o opisy przypadków; wskazówki diagnostyczne)
ĆWICZENIA
T1 Zaburzenia osobowości (klasyfikacja i różnicowanie w oparciu o opisy przypadków; wskazówki diagnostyczne)
T2 Organiczne zaburzenia osobowości

- opisy przypadków (diagnoza różnicowa)

T3 Zaburzenia osobowości w kontekście norm społeczno - kulturowych
T4 Etapy diagnozy osobowości

- źródła danych o pacjencie
- opis i hipotezy wyjaśniające etiologię zaburzeń
- weryfikacja hipotez w oparciu o wybrany model teorii osobowości
- prognoza

T5 Projektowanie i realizacja pełnego opisu diagnozy zaburzeń osobowości (studium przypadku)
Literatura podstawowa:
WYKŁAD:

1. Cierpiałkowska L., Sęk H. (red.), Psychologia kliniczna, Warszawa 2019.
2. Oleś P.K., Drat-Ruszczak K., Osobowość (T. 1, r. 8 s. 651-764). W: J. Strelau, D. Doliński (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk 2018.
3. Sęk H. (red.), Psychologia kliniczna. T. 1-2, Warszawa 2013.

ĆWICZENIA:

1. Cervone D., Pervin L.A., Osobowość. Teoria i badania. Kraków 2011.

Literatura uzupełniająca:
WYKŁAD:

1. Eller J.D., Antropologia kulturowa. Globalne siły, lokalne światy, Kraków 2012.
2. Klimasiński K., Elementy psychopatologii i psychologii klinicznej, Kraków 2000.
3. Radochoński M., Osobowość antyspołeczna, Rzeszów 2009.
4. Stemplewska-Żakowicz K., Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna. Gdańsk 2019

ĆWICZENIA:

1. Zawadzki B., Kwestionariusze osobowości. Strategie i procedura konstruowania, Warszawa 2006.
2. McWilliams N., Diagnoza psychoanalityczna, Gdańsk 2019.

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W03	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o teoriach osobowości oraz mechanizmach rozwoju, strukturze i zaburzeniach osobowości w ujęciu klinicznym.	K_W05
Efekty uczenia się dla przedmiotu Ćwiczenia		

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy psychologicznej, interpretować ich wyniki oraz formułować wnioski diagnostyczne w oparciu o aktualny stan wiedzy naukowej.	K_U12
PKO_U04	Absolwent analizuje mechanizmy funkcjonowania osobowości, w tym zaburzeń osobowości oraz interpretuje ich znaczenie dla funkcjonowania jednostki.	K_U12
PKO_K01	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych w pracy psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej, w szczególności poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K01
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Neuropsychologia kliniczna

Forma zajęć:

Konwersatorium

Cele kształcenia

- C1** Pogłębienie wiedzy o neurologicznych i neurobiologicznych podstawach funkcjonowania człowieka.
C2 Pogłębienie wiedzy o mechanizmach zaburzeń funkcji poznawczych w ujęciu neuropsychologicznym.
C3 Pogłębienie wiedzy o zasadach i metodach diagnozy neuropsychologicznej.
C4 Doskonalenie umiejętności analizy objawów zaburzeń funkcji poznawczych oraz ich różnicowania na podstawie materiału klinicznego.
C5 Doskonalenie umiejętności formułowania hipotez diagnostycznych i wniosków z badania neuropsychologicznego z uwzględnieniem złożonych mechanizmów funkcjonowania pacjenta.
C6 Kształtowanie gotowości do refleksji nad własnymi kompetencjami diagnostycznymi oraz do korzystania z aktualnej wiedzy naukowej w praktyce neuropsychologicznej.

Program kształcenia (treści nauczania)

- T1** Neuropsychologia jako dział psychologii stosowanej: przedmiot neuropsychologii. Diagnoza neuropsychologiczna i jej elementy (wywiad, obserwacja, testy przesiewowe, testy psychologiczne).
T2 Ogólne zasady funkcjonowania układu nerwowego (czynniki genetyczne, połączenia neuronalne). Struktura i funkcja układu nerwowego. Kryteria podziału mózgowia. Wybrane struktury neuroanatomiczne istotne z perspektywy praktyki klinicznej.
T3 Zespoły zaburzeń wyższych czynności korowych: agnozja, afazja, agrafia, apraksja, amnezja, anozognozja. Zespół dysfunkcji wykonawczej.
T4 Badanie neuropsychologiczne osób z uszkodzeniami mózgu: objawy pierwotne i wtórne, analiza syndromologiczna.
T5 Oddział neurologiczny – wybrane zaburzenia (urazy czaszkowo-mózgowe, udar mózgu, guz mózgu, choroba Huntingtona, stwardnienie rozsiane).
T6 Oddział psychiatryczny – wybrane zaburzenia (schizofrenia, depresja, choroba afektywna dwubiegunowa, zaburzenia osobowości, zaburzenia lękowe, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne).
T7 Oddział internistyczny – wybrane schorzenia somatyczne (kardiologia, pulmonologia, nefrologia, endokrynologia).
T8 Neuroinfekcje i neurointoksykacje – wybrane zaburzenia (Covid-19, HIV i AIDS, zespół zależności alkoholowej, zatrucia tlenkiem węgla, uzależnienia od substancji psychoaktywnych).

T9 Oddział geriatryczny – starzenie się mózgu, wybrane zaburzenia (depresja wieku podeszłego, łagodne zaburzenia poznawcze, otępienie alzheimerowskie i jego warianty, otępienie naczyniopochodne, otępienie w przebiegu choroby Parkinsona, otępienie czołowo-skroniowe – wariant behawioralny i językowy, atypowe parkinsonizmy, otępienie w zespole Downa, otępienie a niepełnosprawność intelektualna).

T10 Neuropsychologia kliniczna dziecka. Diagnoza neuropsychologiczna dziecka – wybrane zagadnienia. Uraz czaszkowo-mózgowy, ADHD, zespół Tourette’a, zaburzenia zachowania, specyficzne trudności uczenia się – dysgrafia, dysleksja, dyskalkulia. Autyzm. Niepełnosprawność intelektualna. Afazja rozwojowa.

T11 Diagnostyka neuropsychologiczna. Przegląd wybranych metod. Studia przypadków.

T12 Współczesne techniki badania ośrodkowego układu nerwowego (tomografia komputerowa (TK/CT); rezonans magnetyczny (MRI, fMRI), pozytonowa tomografia emisyjna (PET), elektroencefalografia (EEG), ultrasonografia dopplerowska naczyń mózgowych (TCD).

Literatura podstawowa:

Konwersatorium

1. Domańska Ł, Borkowska AR. (red.). Podstawy neuropsychologii klinicznej. Wyd. UMCS, Lublin 2008. (rozdział 5,6,7,8,9,10,12).
2. Arden J. Umysł, mózg, gen. W kierunku zintegrowanej psychoterapii. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków: 2021.(rozdział 6,7).
3. Jodzio K. Diagnostyka neuropsychologiczna w praktyce klinicznej. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2011. (rozdział 1,3,7,8,9).
4. Pąchalska M, Kaczmarek B, Kropotov J. Neuropsychologia kliniczna od teorii do praktyki. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2014. (rozdział 8,9,10,11,12,13).

Literatura uzupełniająca:

1. Bredesen DB. Wygraj z alzheimerem. Wydawnictwo Galaktyka, Łódź 2018.
2. Sobów T. Praktyczna Psychogeriatra – rozpoznawanie i postępowanie w zaburzeniach psychicznych u chorych w wieku podeszłym. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2010.
3. Armstrong CL, Morrow L. Neuropsychologia medyczna t.1. i t.2. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2014.
4. Walsh K, Darby D. Neuropsychologia kliniczna. Wydawnictwo GWP, Gdańsk 2008.
5. Jodzio K, Nyka WN. Neuropsychologia medyczna. Wydawnictwo Arche, Gdańsk 2008.
6. Olszewski H. Otępienie czołowo-skroniowe. Ujęcie neuropsychologiczne. Wydawnictwo Impuls, Kraków 2008.
7. Walsh K. Jak rozumieć uszkodzenia mózgu? Podstawy diagnozy neuropsychologicznej. Instytut Psychiatrii i Neurologii. Warszawa 2001.
8. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Alzheimerowskiego. Wydawnictwo Termedia, 2021.
9. Gabryelewicz T, Barczak A, Barcikowska M. Otępienie w praktyce. Wydawnictwo Termedia, Poznań 2018.
10. Sadowski B. Biologiczne mechanizmy zachowania się. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
11. Gabryelewicz T, Barczak A, Barcikowska M. Otępienie w praktyce. Wydawnictwo Termedia, Poznań 2018.
10. Szepietowska EM. Badanie neuropsychologiczne. Procedura i ocena. Wyd. UMCS, Lublin 2000.
11. Herzyk A, Daniluk B. Jakościowy opis w neuropsychologii klinicznej : przekrój zagadnień. Wyd. UMCS, 2002.
12. Pąchalska M, Kaczmarek B, Kropotov D, Ja utracone i odzyskane. Wydawnictwo Impuls, Kraków 2021.
13. Kalat J. Biologiczne podstawy psychologii. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2020.
14. Zawadzka E, Domańska Ł. (red.). Diagnoza neuropsychologiczna: współczesne wyzwania i perspektywy rozwoju. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2017.
15. Pąchalska M. Rehabilitacja neuropsychologiczna. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2008.
16. Seniów J. Terapia neuropsychologiczna dorosłych chorych z uszkodzeniem mózgu. Instytut Psychiatrii i neurologii, Warszawa 2019.
17. Gauthier S, Rossa-Neto P. Demencja. Trafna diagnoza. PZWL, Warszawa 2014.
18. Andreasen N. Fascynujący mózg. Walka z chorobami psychicznymi w epoce genomu, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2003.

19. Jodzio K. Neuropsychologia intencjonalnego działania. Koncepcje funkcji wykonawczych. Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa 2008.
20. Pąchalska M. Neuropsychologia kliniczna : urazy mózgu. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2007.
21. Szepietowska E, Daniluk B. (red.). Rehabilitacja neuropsychologiczna : ujęcie holistyczne. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018.
22. Mayer E. Twój drugi mózg : komunikacja umysł-jelita : jak zależność mózg-jelita wpływa na nasz nastrój, decyzje i stan zdrowia. Wydawnictwo JK – Feeria, Łódź 2017.
23. Wiebers D, Feigin V, Brown RD. Udar mózgu. Wydawnictwo Medipage. Warszawa 2008.
24. Szczudlik A. (red.). Udar mózgu. Wydawnictwo UJ. Kraków 2007.
25. Fields D. Drugi mózg: rewolucja w nauce i medycynie. Wydawnictwo Prószyński Media, Warszawa 2011.
26. Budohoska W, Grabowska A. Dwie półkule - jeden mózg. Wiedza Powszechna, Warszawa 1994.
27. Domańska Ł, Borkowska AR. Neuropsychologiczna diagnoza dziecka. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2007.
28. Rybakowski J. Psychofarmakologia. Wydawnictwo PZWL, Warszawa: 2022.
29. Arden J. Umysł, mózg, gen. W kierunku zintegrowanej psychoterapii. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków: 2021.
30. Barcikowska M, Parnowski T. Choroba Alzheimera. 1906-2021. Wydawnictwo PZWL, Warszawa: 2021.
31. Maultsby M, Handricks A. ABC Twoich emocji. Wydawnictwo Dominika Księskiego Wulkan, Żnin 2016.
32. Ramachandran VS. Neuronauka o podstawach człowieczeństwa. PZWN Warszawa 2012.
33. Krzyżowski J. Neuroobrazowanie w praktyce psychiatrycznej. Wydawnictwo Medyk, Warszawa 2006.
34. Arden J. Neuronauka w psychoterapeutycznym procesie zmiany. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków: 2017.
35. Borkowska A, Szepietowska E.M. (red.). Diagnoza neuropsychologiczna-metodologia i metodyka. Wyd. UMCS, Lublin 2000.
36. Herzyk A. Wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej. Wydawnictwo Scholar. Warszawa 2005.
37. Goldberg E. Dyrygent w twojej głowie. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2024.
38. Borkowska A. Neuropsychologia medyczna dziecka. Wydawnictwo Difin. Warszawa 2025.

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
Konwersatorium**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W04	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o metodach diagnozy psychologicznej stosowanych w psychologii klinicznej, w tym metodach diagnozy dzieci, młodzieży i osób dorosłych.	K_W15
PKO_U03	Absolwent potrafi dokonać diagnozy różnicowej zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, uwzględniając ich psychologiczne uwarunkowania oraz złożone mechanizmy funkcjonowania.	K_U17
PKO_K02	Absolwent jest gotów do refleksji nad własnymi kompetencjami oraz do stałego rozwoju zawodowego w obszarze psychologii klinicznej, z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy naukowej.	K_K02
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Pomoc psychologiczna dzieci i młodzieży
Forma zajęć:

Wykład
Warsztaty

Cele kształcenia
Wykład:

C1 Rozwijanie pogłębionej wiedzy na temat współczesnych metod pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, uwzględniających psychologiczne, społeczne, emocjonalne i rozwojowe mechanizmy wpływające na potrzeby oraz skuteczność interwencji pomocowych.

Warsztaty:

C1 Kształcenie zaawansowanych umiejętności diagnostycznych i terapeutycznych, pozwalających na rozpoznanie specyficznych potrzeb dzieci i młodzieży, projektowanie skutecznych strategii interwencji kryzysowych oraz prowadzenie indywidualnych i grupowych form wsparcia psychologicznego.

C2 Kształtowanie kompetencji społecznych, etycznych i zawodowych, przygotowujących do pracy z dziećmi, młodzieżą i ich rodzinami w różnych kontekstach środowiskowych, z uwzględnieniem współpracy z instytucjami edukacyjnymi, terapeutycznymi i pomocowymi.

Program kształcenia (treści nauczania)
WYKŁADY
T1 Dzieci i młodzież - odbiorcy pomocy psychologicznej.

- Wpływ etapów rozwoju psychicznego, społecznego i emocjonalnego na efektywność działań pomocowych.
- Charakterystyka potrzeb dzieci i młodzieży w różnych okresach rozwojowych.

T2 Pomoc psychologiczna z perspektywy psychologii rozwoju:

- Potrzeby psychologiczne dziecka/adolescenta w kolejnych stadiach rozwoju psychospołecznego.
- Analiza koncepcji Erika Eriksona w kontekście pracy z dziećmi i młodzieżą.

T3 Formy pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży.

- Charakterystyka: psychoedukacja, poradnictwo, interwencja kryzysowa, psychoterapia indywidualna, systemowa terapia rodzin, socjoterapia, resocjalizacja.
- Organizacja pomocy: działania indywidualne, grupowe, rodzinne; współpraca z instytucjami (szkoły, ośrodki pomocy społecznej, poradnie).

T4 Pomoc psychologiczna wobec nowych zagrożeń cywilizacyjnych.

- Wsparcie dzieci i młodzieży w sytuacjach takich jak uzależnienie od internetu, cyberprzemoc, oraz pomoc w przypadku urazów psychicznych (np. trauma po przemocy, doświadczenia wojenne).

WARSZTATY
T1 Techniki nawiązywania relacji pomocowej z dziećmi i młodzieżą.

- Ćwiczenia praktyczne związane z budowaniem relacji w oparciu o specyfikę wieku dziecka i adolescenta.
- Scenki symulacyjne ilustrujące pierwsze spotkanie z dzieckiem/nastolatkiem w sytuacji kryzysowej.

T2 Interwencja kryzysowa w pracy z dziećmi i młodzieżą

- Studium przypadku: Jak wspierać dziecko w sytuacji traumatycznej (np. utrata bliskiego, przemoc w rodzinie).
- Praktyczne wykorzystanie technik interwencyjnych (np. bezpieczne miejsce, elementy terapii traumy).

T3 Projektowanie i prowadzenie warsztatów psychoedukacyjnych.

- Tworzenie struktury warsztatu dla dzieci i młodzieży na wybrany temat (np. radzenie sobie ze stresem szkolnym).
- Analiza efektywności wybranych technik (np. techniki relaksacyjne, drama, gry psychoedukacyjne).

T4 Pomoc w sytuacjach uzależnień i zachowań autodestrukcyjnych.

Warsztaty na temat wspierania dzieci i młodzieży w walce z uzależnieniami (np. od internetu, narkotyków).
Ćwiczenie metod pracy z młodzieżą samookaleczającą się lub przejawiającą zachowania ryzykowne.

T5. Współpraca z rodziną dziecka w procesie pomocy psychologicznej.

- Praktyczne ćwiczenia z zakresu komunikacji z rodziną dziecka – mediacja, psychoedukacja rodziców.
- Studium przypadku: Jak angażować rodzinę w proces terapeutyczny dziecka.

T6 Praca z grupami dzieci i młodzieży.

- Ćwiczenie prowadzenia grup wsparcia dla dzieci w trudnych sytuacjach (np. rozwód rodziców, zmiana szkoły).
- Symulacje socjoterapeutyczne ukierunkowane na poprawę umiejętności społecznych dzieci i młodzieży.

T7 Rozpoznawanie i reagowanie na zagrożenia cywilizacyjne.

- Warsztaty dotyczące pomocy dzieciom z problemem uzależnienia od internetu lub doświadczającym cyberprzemocy.
- Ćwiczenia na temat identyfikowania child grooming i pracy z ofiarami.

T8 Zastosowanie narzędzi diagnostycznych w kontekście pomocy psychologicznej.

- Praktyczne wykorzystanie skal obserwacyjnych i kwestionariuszy oceniających potrzeby dzieci i młodzieży w kryzysie.
- Ćwiczenia diagnostyczne ukierunkowane na identyfikację źródeł problemów psychologicznych.

Literatura podstawowa:
WYKŁAD:

1. Grzegorzewska, J., Cierpiałkowska, L., Borkowska, A. R. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN. (Część VI, rozdziały 29, 30, 35)
2. Scheir, K. (2007). Problemy etyczne w psychoterapii dzieci i młodzieży. [w:] A.I.
3. Brzezińska, Z. Toeplitz (red.), Problemy etyczne w badaniach i interwencji psychologicznej wobec dzieci i młodzieży, s. 223–236. Academica Wydawnictwo SWPS, Warszawa.

WARSZTATY:

1. Kołakowski, A., Pisula, A. (2016), Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna. Sopot: GWP (Roz. 2).
2. Szymańska, J. Zapobieganie samobójstwom dzieci i młodzieży. Warszawa: ORE
3. Ambroziak, K. (2018). Rola relacji terapeutycznej w pomocy dzieciom krzywdzonym. Dziecko Krzywdzone, Teoria, badania, praktyka.

Literatura uzupełniająca:
WYKŁAD:

1. Pilecka, W. (2011). Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży. Kraków: Wydawnictwo UJ
2. 4 Alan, E., Kazdin, J., Weisz R. (2006). Psychoterapia dzieci i młodzieży. Metody oparte na dowodach.
3. Bloomquist M. L. (2011), Trening umiejętności dla dzieci z zachowaniami problemowymi.
4. Podręcznik dla rodziców i terapeutów. Kraków. Wyd. UJ
5. Wiśniewska M., (1991) Psychologiczne gry i ćwiczenia grupowe. Seria: Prezentacje
6. Młodzieżowego Ośrodka Psychologicznego PTP.

WARSZTATY:

1. Corey M.. i Corey G. (1995), Grupy. Zasady i techniki grupowej pomocy psychologicznej. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości PTP, Warszawa
2. Larson J. (2012), Najpierw pomyśl : trening umiejętności radzenia sobie z gniewem i agresją uczniów szkół ponadpodstawowych / . - Warszawa : „Fraszka Edukacyjna”.
3. Korlak-Łukasiewicz, A. (2013), PRZEŻYWANIE ŻAŁOBY PRZEZ DZIECI, Rocznik Lubuski.

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W01	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o biologicznych, psychologicznych i społecznych mechanizmach funkcjonowania człowieka w zdrowiu psychicznym oraz w zaburzeniach	K_W13

	funkcjonowania psychicznego.	
PKO_W04	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o metodach diagnozy psychologicznej stosowanych w psychologii klinicznej, w tym metodach diagnozy dzieci, młodzieży i osób dorosłych.	K_W15
PKO_W06	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o psychoprofilaktyce, pomocy psychologicznej, poradnictwa i psychoterapii, w tym ich celach, metodach oraz zastosowaniu w pracy psychologa, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.	K_W12
Efekty uczenia się dla przedmiotu Warszaty		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad psychologiczny oraz dokonać obserwacji klinicznej w celu rozpoznania problemów psychicznych i zaburzeń funkcjonowania, uwzględniając ich złożone mechanizmy i uwarunkowania.	K_U13
PKO_U05	Absolwent planuje i realizuje działania z zakresu pomocy psychologicznej, psychoprofilaktyki oraz wsparcia psychologicznego wobec dzieci, młodzieży i dorosłych	K_U18
PKO_U06	Absolwent współpracuje z przedstawicielami innych zawodów pomocowych (np. lekarzami, pedagogami, terapeutami) w procesie diagnozy i pomocy psychologicznej.	K_U19
PKO_U07	Absolwent analizuje funkcjonowanie psychiczne człowieka w kontekście środowiska życia, relacji społecznych oraz sytuacji zdrowotnej, uwzględniając złożone zależności i uwarunkowania.	K_U19
PKO_K01	Absolwent jest gotów do respektowania zasad etyki zawodowej psychologa, w szczególności zasad poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K01
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych w pracy psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej, w szczególności poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K10
Summaryczna liczba godzin dla przedmiotu		150
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		6

Nazwa przedmiotu kształcenia: Poradnictwo psychologiczne i psychoterapia
Forma zajęć:

 Wykład
Warsztaty

Cele kształcenia
Wykład:
C1 Uporządkowanie i pogłębienie wiedzy z zakresu poradnictwa psychologicznego i psychoterapii.

C2 Pogłębienie wiedzy o współczesnych kierunkach, metodach i mechanizmach oddziaływań psychoterapeutycznych oraz ich zastosowaniu w praktyce psychologicznej.

Warsztaty:
C1 Doskonalenie umiejętności doboru i stosowania metod pracy z klientem w sytuacji interwencji psychologicznej.

C2 Doskonalenie umiejętności budowania warsztatu pracy psychologa, prowadzenia pierwszego kontaktu z pacjentem indywidualnym lub rodziną oraz planowania adekwatnej interwencji.

Program kształcenia (treści nauczania)
WYKŁADY
T1 Rodzaje pomocy psychologicznej i ich implikacje

T2 Podstawowe założenia głównych kierunków współczesnej psychoterapii.

T3 Techniki nawiązywania kontaktu pomocowego.

T4 Rozróżnienie kompetencji i zakresu działania psychoterapii, interwencji kryzysowej, poradnictwa

T5 Współpraca terapeutyczna, opór i analizowanie obron, przeciwoopór, acting out, odreagowanie, modyfikacja schematów poznawczych i schematów reprezentacji.

T6 Wprowadzenie do metody Balinta: historia, podstawowe założenia teoretyczne metody, zastosowanie metody w pracy psychologa.

T7 Kwestie etyczne związane z psychoterapią i typowe błędy psychoterapeutów.

WARSZTATY
T1 Umiejętności komunikacyjne pomagania

T2 Psychoterapia – podstawowe zjawiska

-Przeniesienie, relacja terapeutyczna

-Techniki pracy w poszczególnych nurtach

T3 Interwencja kryzysowa – fazy, zasady pracy

T4 Kontrakt Enrighta – narzędzie do pracy w pierwszym kontakcie

T5 Budowanie pierwszego kontaktu w pracy z osobą dorosłą

T6 Budowanie kontaktu z osobą w kryzysie

T7 Konsultacja rodzinna – pierwszy wywiad z rodziną

T8 Symulacja pracy w grupie Balinta: prezentacja przypadku, analiza relacji terapeutycznej, praca nad przypadkami związanymi z trudnymi pacjentami/klientami. Refleksja nad przydatnością metody w pracy zawodowej.

Literatura podstawowa:
WYKŁAD:

1. Czabała, Cz., Kluczyńska, S. (2019) Poradnictwo psychologiczne. PWN

2. Czabała, Cz. (2019) Czynniki leczące w psychoterapii

WARSZTATY:

1. Corey, G. (2005). Teoria i praktyka poradnictwa i psychoterapii (r. 2, 3, 10, 11, 14). Poznań: Zys i S-ka.

2. Okun, F. B. (2002). Skuteczna pomoc psychologiczna (r. 2-4). Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Literatura uzupełniająca:
WYKŁAD:

 1. Engel, L. (red.). (2011). *Grupowy trening balintowski. Teoria i zastosowanie*. Eneteia.

2. Grzesiuk L. (red.). Psychoterapia. Podręcznik akademicki. (T. I-IV) Warszawa 2005/6, PWN

3. Kubacka-Jasiecka D., Mudyń K. (red.). (2005) Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna. Nowe

ujęcie i możliwości. Kraków, UJŚq		
Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W05	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o uwarunkowaniach powstawania i przebiegu zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem czynników indywidualnych, rodzinnych i środowiskowych oraz ich wzajemnych powiązań.	K_W11
PKO_W06	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o psychoprofilaktyce, pomocy psychologicznej, poradnictwa i psychoterapii, w tym ich celach, metodach oraz zastosowaniu w pracy psychologa, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.	K_W12
Efekty uczenia się dla przedmiotu Warszaty		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad psychologiczny oraz dokonać obserwacji klinicznej w celu rozpoznania problemów psychicznych i zaburzeń funkcjonowania, uwzględniając ich złożone mechanizmy i uwarunkowania.	K_U13
PKO_U05	Absolwent planuje i realizuje działania z zakresu pomocy psychologicznej, psychoprofilaktyki oraz wsparcia psychologicznego wobec dzieci, młodzieży i dorosłych.	K_U18
PKO_U06	Absolwent współpracuje z przedstawicielami innych zawodów pomocowych (np. lekarzami, pedagogami, terapeutami) w procesie diagnozy i pomocy psychologicznej.	K_U19
PKO_U08	Absolwent formułuje opinie psychologiczne oraz komunikuje wyniki diagnozy i wnioski w sposób zrozumiały i profesjonalny.	K_U19
PKO_K01	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych w pracy psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej, w szczególności poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K01
PKO_K02	Absolwent jest gotów do refleksji nad własnymi kompetencjami oraz do stałego rozwoju zawodowego w obszarze psychologii klinicznej, z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy naukowej.	K_K02
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych oraz współpracy z innymi specjalistami w systemie ochrony zdrowia i pomocy psychologicznej, z uwzględnieniem złożoności mechanizmów funkcjonowania psychicznego człowieka.	K_K10
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		150
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		6

Nazwa przedmiotu kształcenia: Psychologia kliniczna człowieka dorosłego
Forma zajęć:

Wykład
Ćwiczenia

Cele kształcenia
Wykład:

C1 Pogłębienie wiedzy z zakresu psychologii klinicznej człowieka dorosłego, w szczególności psychopatologii ogólnej i szczegółowej oraz wybranych zagadnień psychiatrycznych dotyczących obrazu klinicznego najczęstszych zaburzeń psychicznych.

C2 Rozwijanie umiejętności analizy i różnicowania zaburzeń psychicznych z wykorzystaniem współczesnej terminologii oraz klasyfikacji psychologicznych i psychiatrycznych.

Ćwiczenia:

C1 Doskonalenie umiejętności samodzielnej pracy diagnostyczno-pomocowej z osobami dorosłymi z zaburzeniami psychicznymi, w tym prowadzenia badania psychologicznego oraz formułowania opinii na potrzeby działań pomocowych, terapeutycznych i orzeczniczych.

C2 Doskonalenie umiejętności doboru działań pomocowych, terapeutycznych oraz z zakresu promocji zdrowia psychicznego adekwatnych do specyfiki funkcjonowania osób dorosłych.

C3 Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy danych klinicznych oraz formułowania adekwatnych interwencji podczas pracy z pacjentem.

Program kształcenia (treści nauczania)
WYKŁADY

T1 Psychologia kliniczna człowieka dorosłego – definicje, przedmiot, miejsce wśród innych dziedzin psychologii.

T2 Pojęcia „zachowanie” i „czynność”. T. Tomaszewskiego teoria czynności.

T3 Geneza zaburzeń w zachowaniu się – złożone mechanizmy.

T4 Sytuacje trudne – charakterystyka.

T5 Mechanizmy obronne osobowości – typologie, charakterystyka.

T6 Stres – charakterystyka, mechanizmy, techniki copingowe.

T7 Zaburzenia świadomości.

T8 Zaburzenia czynności popędowych.

T9 Zaburzenia spostrzegania.

T10 Zaburzenia uwagi i pamięci.

T11 Zaburzenia myślenia i inteligencji.

T12 Zaburzenia afektywne.

T13 Oligofrenia.

T14 Uszkodzenia organiczne.

T15 Zaburzenia emocjonalne – nerwice.

T16 Zaburzenia wolicjonalne – psychopatie, socjopatie.

T17 Psychozy.

T18 Zaburzenia starcze.

T19 Rola psychologów i innych specjalistów w budowaniu sieci wsparcia społecznego.

T20 Kwestie etyczne w działalności zawodowej psychologa klinicznego.

ĆWICZENIA

T1 Analiza przypadków zaburzeń zachowania – zastosowanie teorii czynności T. Tomaszewskiego.

T2 Rozpoznawanie mechanizmów zaburzeń w zachowaniu się – studia przypadków.

T3 Praktyczne techniki radzenia sobie ze stresem – warsztat copingowy.

T4 Analiza przypadków zaburzeń świadomości – diagnoza różnicowa.

T5 Studia przypadków – zaburzenia spostrzegania.

T6 Praktyczne zadania dotyczące zaburzeń uwagi i pamięci.

T7 Rozpoznawanie zaburzeń myślenia i inteligencji w materiałach klinicznych.

T8 Studium przypadku: Zaburzenia afektywne – depresja, mania.

- T9** Praktyczna analiza przypadków oligofrenii.
T10 Analiza zaburzeń wynikających z uszkodzeń organicznych – scenariusze kliniczne.
T11 Diagnoza i wsparcie w zaburzeniach starczych – warsztaty praktyczne
T12 Projektowanie sieci wsparcia społecznego dla pacjentów – praca zespołowa.

Literatura podstawowa:

WYKŁAD:

1. Cierpiałkowska L. Sęk H. (2019). Psychologia kliniczna. Cz II roz. 6- 9 Cz. III roz. 10. Warszawa: PWN
2. Klimasiński K. (2000). Elementy psychopatologii i psychologii klinicznej. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

ĆWICZENIA:

1. Carson, R.C., Butcher, J.N., Mineka, S. (2003) Psychologia zaburzeń t.1,2, Gdańsk: GWP.
2. Goldstein E.G. (2003). Zaburzenia z pogranicza. Modele kliniczne i techniki terapeutyczne. Gdańsk, GWP

Literatura uzupełniająca:

WYKŁAD:

1. Seligman M.E.P., Walker E.F., Rosenhan D.L (2003) : Psychopatologia. Poznań, Zysk i S-ka
2. Kuipers L., Leff, J., Lam, D. (1997). Praca z rodzinami chorych na schizofrenię. Poradnik praktyczny. Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii. R.I i II, ss. 1-41.
3. Laing R.D., Esterson A.(1995) Zdrowie, szaleństwo i rodzina, Wydawnictwo Naukowe PWN

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W01	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o biologicznych, psychologicznych i społecznych mechanizmach funkcjonowania człowieka w zdrowiu psychicznym oraz w zaburzeniach funkcjonowania psychicznego.	K_W13

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
Ćwiczenia**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad psychologiczny oraz dokonać obserwacji klinicznej w celu rozpoznania problemów psychicznych i zaburzeń funkcjonowania, uwzględniając ich złożone mechanizmy i uwarunkowania.	K_U13
PKO_U07	Absolwent analizuje funkcjonowanie psychiczne człowieka w kontekście środowiska życia, relacji społecznych oraz sytuacji zdrowotnej, uwzględniając złożone zależności i uwarunkowania.	K_U19
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych oraz współpracy z innymi specjalistami w systemie ochrony zdrowia i pomocy psychologicznej, z uwzględnieniem złożoności mechanizmów funkcjonowania psychicznego człowieka.	K_K10

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu

150

Liczba punktów ECTS dla przedmiotu

6

Nazwa przedmiotu kształcenia: Psychologia zdrowia	
Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
Cele kształcenia Wykład: C1 Pogłębienie wiedzy o modelach i założeniach psychologii zdrowia oraz ich znaczeniu dla profesjonalnej praktyki psychologicznej. C2 Pogłębienie wiedzy z zakresu psychologii zdrowia, jakości życia i funkcjonowania osób doświadczających chorób somatycznych, z uwzględnieniem uwarunkowań indywidualnych i społecznych. C3 Analiza związków między osiągnięciami naukowymi psychologii zdrowia a ich praktycznym zastosowaniem w budowaniu i utrzymywaniu zdrowia.	
Ćwiczenia: C1 Doskonalenie umiejętności analizy zachowań prozdrowotnych i antyzdrowotnych oraz oceny znaczenia zdrowia w funkcjonowaniu jednostki i społeczeństwa. C2 Doskonalenie umiejętności krytycznej analizy i formułowania interwencji psychologicznych wobec pacjentów z problemami zdrowia somatycznego.	
Program kształcenia (treści nauczania) WYKŁADY T1 Pojęcie zdrowia i choroby: — Definicje zdrowia i choroby, ich ewolucja w naukach medycznych i psychologii. • Modele zdrowia: biomedyczny, biopsychospołeczny, holistyczny. • Podejścia do zdrowia: patogenetyczne i salutogenetyczne. T2 Postawy prozdrowotne i czynniki sprzyjające zdrowiu: — Rola aktywności fizycznej, zdrowych nawyków żywieniowych w utrzymaniu zdrowia. • Zasoby osobiste (odporność psychiczna, poczucie własnej wartości) i społeczne (wsparcie społeczne, relacje). • Koncepcje zdrowia duchowego i dobrostanu psychicznego. T3 Zjawiska ryzykowne dla zdrowia: — Otyłość i jej konsekwencje zdrowotne oraz psychologiczne. • Uzależnienia (nikotyna, alkohol, substancje psychoaktywne) jako zagrożenie zdrowia. • Stres i jego wpływ na funkcjonowanie organizmu. • Negatywna autopercepcja a ryzyko zdrowotne. T4 Psychologia chorego somatycznie: — Zagadnienia psychoonkologii: wsparcie psychologiczne w chorobie nowotworowej. • Psychologia zdrowia układu krążenia: profilaktyka i radzenie sobie z chorobami serca. • Psychoprofilaktyka w chorobach somatycznych. T5 Jakość życia w kontekście zdrowia: — Stereotypy i uprzedzenia wobec osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. • Lęk przed chorobą, niepełnosprawnością i śmiercią. • Modele aktywizacji osób z ograniczeniami funkcjonalnymi. • Relacje z lekarzem i opieka medyczna: • Psychologiczne aspekty opieki zdrowotnej. Pacjent w szpitalu. Regularna opieka medyczna i jej wpływ na dobrostan. T6 Choroby współczesności: — Zjawiska związane z chorobami cywilizacyjnymi, np. cukrzyca, nadciśnienie, depresja. — Efekt placebo i nocebo w procesie leczenia.	
ĆWICZENIA T1 Kształtowanie postaw prozdrowotnych: • Opracowanie programu optymalnej aktywności fizycznej.	

- Analiza zdrowej diety i nawyków żywieniowych w kontekście psychologicznym.

T2 Psychologia chorego somatycznie:

- Psychoonkologia: interwencje psychologiczne w chorobie nowotworowej.
- Psychologiczne aspekty insulinooporności.
- Elementy psychoprofilaktyki w leczeniu chorób układowych.

T3 Psychosomatyka i psychoprofilaktyka:

- Zastosowanie teorii „Wielkiej Piątki” w kontekście zdrowia.
- Wpływ efektu placebo i nocebo na procesy zdrowotne.

T4 Budowanie zdrowia:

- Tworzenie strategii aktywnej konceptualizacji zdrowia.
- Wzmacnianie indywidualnych zasobów zdrowotnych i ich wykorzystanie w praktyce.

T5 Zastosowanie technologii VR w rehabilitacji oraz w leczeniu bólu..

- Zastosowanie VR w leczeniu bólu przewlekłego i napięciowych bólów głowy.
- Przykłady kliniczne wykorzystania VR w terapii psychologicznej (redukcja stresu, depresji reaktywnej i poudarowej).
- Ograniczenia i przeciwwskazania w stosowaniu VR w terapii.

Literatura podstawowa:

1. Heszen-Celińska, I., Sęk, H. Psychologia zdrowia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022.
2. Sheridan Ch. L., Radmacher S. A., Psychologia zdrowia. Warszawa: IPZ PTP, 1998.

ĆWICZENIA:

1. Ogińska-Bulik. (red) : Psychologia zdrowia, Wyższa Szkoła Humanistyczno - Ekonomiczna w Łodzi, 2004
2. Bishop G. D., Psychologia zdrowia. Wrocław: Wyd. ASTRUM, 2000.

Literatura uzupełniająca:
WYKŁAD:

1. Heszen I., Życińska J., Psychologia zdrowia: w poszukiwaniu pozytywnych inspiracji, Akademica, Warszawa, 2008.
2. Strelau J., Doliński D. (red), *Psychologia akademicka. Tom 1 i 2*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2020.

ĆWICZENIA:

1. Łuszczyńska A. (red.) Zmiana zachowań zdrowotnych Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2004
2. Olszewski J. K., O zaradności obezwładnionych lękiem. Osoby z nerwicowymi zaburzeniami lękowymi a stres. Wydawnictwo UMCS, 2010.

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W01	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o biologicznych, psychologicznych i społecznych mechanizmach funkcjonowania człowieka w zdrowiu psychicznym oraz w zaburzeniach funkcjonowania psychicznego.	K_W13
PKO_W05	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o uwarunkowaniach powstawania i przebiegu zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem czynników indywidualnych, rodzinnych i środowiskowych oraz ich wzajemnych powiązań.	K_W11
PKO_W06	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o psychoprofilaktyce, pomocy psychologicznej, poradnictwa i psychoterapii, w tym ich celach, metodach oraz zastosowaniu w pracy psychologa, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.	K_W12
Efekty uczenia się dla przedmiotu Ćwiczenia		

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U05	Absolwent planuje i realizuje działania z zakresu pomocy psychologicznej, psychoprophylaktyki oraz wsparcia psychologicznego wobec dzieci, młodzieży i dorosłych.	K_U18
PKO_U07	Absolwent analizuje funkcjonowanie psychiczne człowieka w kontekście środowiska życia, relacji społecznych oraz sytuacji zdrowotnej, uwzględniając złożone zależności i uwarunkowania.	K_U19
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych oraz współpracy z innymi specjalistami w systemie ochrony zdrowia i pomocy psychologicznej, z uwzględnieniem złożoności mechanizmów funkcjonowania psychicznego człowieka.	K_K10
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		125
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		5

Nazwa przedmiotu kształcenia: Psychopatologia

Forma zajęć:

Wykład

Cele kształcenia:

C1 Pogłębienie wiedzy o współczesnych koncepcjach psychopatologii, obrazie klinicznym, uwarunkowaniach, przebiegu i kryteriach diagnostycznych zaburzeń psychicznych.
C2 Kształtowanie gotowości do etycznej i odpowiedzialnej analizy problemów zdrowia psychicznego oraz do refleksji nad własnymi kompetencjami w tym obszarze.

Program kształcenia (treści nauczania)

- T1** Norma zdrowia i choroby. Etiologia i etiopatogeneza zaburzeń psychicznych. Model biopsychospołeczny i duchowy.
- T2** Świadomość i jej zaburzenia.
- T3** Orientacja i jej zaburzenia.
- T4** Percepcja i jej zaburzenia.
- T5** Emocjonalność i jej zaburzenia.
- T6** Pamięć i jej zaburzenia.
- T7** Intelpekt i jego zaburzenia.
- T8** Myślenie i jego zaburzenia.
- T9** Uwaga i jej zaburzenia.
- T10** Ścieżki i ich zaburzenia.
- T11** Działanie swobodne i jego zaburzenia.
- T12** Osobowość i jej zaburzenia.
- T13** Organiczne zaburzenia psychiczne.
- T14** Zaburzenia psychiczne wywołane substancjami psychoaktywnymi.
- T15** Zaburzenia psychotyczne.
- T16** Zaburzenia afektywne.
- T17** Zaburzenia nerwicowe.
- T18** Zaburzenia odżywiania.

T19 Niepełnosprawność intelektualna.

T20 Kwestie stygmatyzacji i destygmatyzacji osób chorych psychicznie oraz ich integracji ze społeczeństwem. Zagadnienia etyczne.

Literatura podstawowa:

1. Cierpiałkowska, L. (2007). Psychopatologia Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
2. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2005). Psychologia kliniczna i psychopatologia – wzajemne zależności. W: H. Sęk (red.). Psychologia kliniczna (s. 65-81). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Literatura uzupełniająca:

1. Butcher, J.N., Hooley, J.M., Mineka, S. (2017). Psychologia zaburzeń. DSM-5. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Cierpiałkowska, L. (red.). (2005). Psychologia zaburzeń osobowości. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
3. Kendall, P.C. (2004). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W02	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o współczesnych koncepcjach psychopatologii oraz klasyfikacjach zaburzeń psychicznych, w szczególności zaburzeń osobowości, neurorozwojowych, emocjonalnych i zachowania.	K_W11
PKO_U03	Absolwent potrafi dokonać diagnozy różnicowej zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, uwzględniając ich psychologiczne uwarunkowania oraz złożone mechanizmy funkcjonowania.	K_U17
PKO_K02	Absolwent jest gotów do refleksji nad własnymi kompetencjami oraz do stałego rozwoju zawodowego w obszarze psychologii klinicznej, z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy naukowej.	K_K02
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Psychoprofilaktyka

Forma zajęć:	Wykład Warsztaty
---------------------	---------------------

Cele kształcenia

Wykład:

C1 Pogłębienie wiedzy z zakresu psychoprofilaktyki, w tym jej podstaw teoretycznych, modeli oraz obszarów zastosowania w pracy psychologa.

C2 Pogłębienie wiedzy o obszarach profesjonalnej psychoprofilaktyki oraz o uwarunkowaniach planowania działań profilaktycznych wobec różnych grup odbiorców.

Warsztaty:

C1 Doskonalenie umiejętności planowania działań psychoprofilaktycznych wobec różnych grup społecznych.

C2 Doskonalenie umiejętności doboru adekwatnych metod oddziaływań pomocowych i profilaktycznych.

C3 Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy i formułowania interwencji psychoprofilaktycznych.

Program kształcenia (treści nauczania)

WYKŁADY

T1 Przyczyny i znaczenie ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży.

- T2** Motywy zachowań ryzykownych.
- T3** Podstawy teoretyczne oddziaływań psychoprofilaktycznych.
- T4** Najważniejsze czynniki ryzyka i czynniki chroniące.
- T5** Uwarunkowania zachowań ryzykownych.
- T6** Rola czynników emocjonalno-poznawczych w powstawaniu zachowań ryzykownych.
- T7** Kryteria doboru oddziaływań profilaktycznych .
- T8** Strategie profilaktyczne i ich skuteczność .
- T9** Początki profilaktyki .
- T11** Programy rówieśnicze.
- T12** Szkodliwe informacje zaburzające proces profilaktyczny.
- T13** Perspektywy rozwojowe psychoprofilaktyki.
- T14** Profilaktyka jako wspomaganie człowieka w rozwoju.
- T15** Procedury konstruowania programów profilaktycznych.
- T16** Prowadzenie działań informacyjnych oraz edukacyjnych z uwzględnieniem specyfiki odbiorców.
- T17** Podstawy organizacji form stacjonarnych w małych społecznościach lokalnych – system wczesnej profilaktyki.

WARSZTATY

- T1** Stopnie zagrożenia w psychoprofilaktyce.
- T2** Poziomy profilaktyki.
- T3** Ewolucja programów profilaktycznych .
- T4** Próby oceny skuteczności i niedostatecznej skuteczności programów
- T5** „Raniące” gry i ćwiczenia.
- T6** Nieefektywna profilaktyka.
- T7** Zaburzające aspekty asertywności u dzieci.
- T8** Edukacja seksualna jako teren licznych błędów.
- T9** Prowadzenie działań o charakterze wczesnej interwencji na rzecz klientów o różnym poziomie i specyfice dysfunkcjonalności.
- T10** Prowadzenie działań o charakterze alternatywnym wobec zachowań dysfunkcjonalnych.
- T11** Organizacja działań propagujących działania profilaktyczne – współpraca z mediami.

Literatura podstawowa:

WYKŁAD:

1. Tymoszek, E., Boczkowska, M., Zielińska, P. (2012). Wychowanie profilaktyka terapia szanse i zagrożenia. Impuls, (roz.1,2)
2. Gaś, Z.N. (2019). Profilaktyka zachowań ryzykownych w teorii i praktyce, WSEII.
3. Cekiera C. (2001) Psychoprofilaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych: metody, programy, modele, ośrodki, zakłady, wspólnoty. Lublin, TN KUL

WARSZTATY:

1. Bodanko A. (red.) (1999). Wspomaganie procesu wychowawczego programami profilaktyczno-edukacyjnymi. Kraków, Impuls
2. Gaś, Z.N. (2019). Profilaktyka zachowań ryzykownych w teorii i praktyce, WSEII.

Literatura uzupełniająca:

WYKŁAD:

1. Gaś. Z. B. (2000). Psychoprofilaktyka. Procedury Konstruowania Programów Wczesnej Interwencji. Lublin, Wyd. UMCS
2. Gaś Z. B.(1994) Uzależnienia: Skuteczność programów profilaktycznych. Warszawa. WSiP
3. Grzegorzewska I., Cierpiałkowska L. (2018). Uzależnienia behawioralne. Warszawa, PWN.
4. Jarema M. (2018). Uzależnienia i substancje psychoaktywne w praktyce lekarza POZ. PZWL, IBUK Libra
5. Kazdin A.E., Weisz J.R. (red.). (2006). Psychoterapia dzieci i młodzieży. Kraków, Uniwersytet Jagielloński

WARSZTATY:

1. Mellibruda J., Sobolewska-Mellibruda Z. (2013). Integracyjna psychoterapia uzależnień. Teoria i praktyka. Warszawa, Instytut Psychologii Zdrowia PTP, IBUK Libra.
2. Pawlik J. (red). (2008). Psychoterapia analityczna: procesy i zjawiska grupowe. Warszawa, ENETEIA.
3. Czabała J.Cz. (2013). Czynniki leczące w psychoterapii. Warszawa, PWN

Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W06	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o psychoprofilaktyce, pomocy psychologicznej, poradnictwa i psychoterapii, w tym ich celach, metodach oraz zastosowaniu w pracy psychologa, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.	K_W12
Efekty uczenia się dla przedmiotu Warszaty		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U05	Absolwent planuje i realizuje działania z zakresu pomocy psychologicznej, psychoprofilaktyki oraz wsparcia psychologicznego wobec dzieci, młodzieży i dorosłych.	K_U18
PKO_K01	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych w pracy psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej, w szczególności poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K01
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Różnicowanie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania	
Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
Cele kształcenia Wykład: C1 Pogłębienie wiedzy o specyfice zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania oraz o kryteriach ich różnicowania w ujęciu klinicznym.	
Ćwiczenia: C1 Doskonalenie umiejętności diagnozy różnicowej na podstawie analizy przypadków klinicznych. C2 Doskonalenie umiejętności wieloaspektowej analizy obrazu klinicznego oraz formułowania rzetelnych i obiektywnych ocen diagnostycznych ograniczających ryzyko błędów diagnostycznych.	
Program kształcenia (treści nauczania) WYKŁADY T1 Klasyfikacje zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. T2 Cykl Zinkera – schemat wstępnej diagnozy. T3 Różnice między diagnozą medyczną a diagnozą psychologiczną w zaburzeniach psychicznych i zaburzeniach zachowania. T4 Procesy diagnostyczne zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w różnych kontekstach (społecznym, rodzinnym, kulturowym, religijnym). T5. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem środków psychoaktywnych: - Zaburzenia psychotyczne (urojenia, omamy). - Zaburzenia nastroju. - Objawy odstawienne. T6 Schizofrenia i zaburzenia typu schizofrenii – diagnoza różnicowa	

T7 Zaburzenia osobowości – diagnoza różnicowa.

T8 Zaburzenia adaptacyjne i reakcje na ciężki stres (PTSD, ostra reakcja na stres) – diagnoza różnicowa

T9 Zespoły behawioralne (zaburzenia odżywiania: anoreksja, bulimia, bigoreksja).

**T10 Organiczne zaburzenia psychiczne (otępienia, zespoły amnestyczne, majaczenia).
fakultatywne.**

ĆWICZENIA

T1 Samookaleczenia i próby suicydalne:

- Analiza przypadków w kontekście zaburzeń osobowości, zaburzeń nastroju, schizofrenii oraz zaburzeń spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych.

T2 Zaburzenia funkcji seksualnych jako objaw psychopatologiczny:

- Ćwiczenia związane z diagnozą różnicową objawów psychotycznych w zaburzeniach nastroju.

T3 Zaburzenia lękowe i obsesyjno-kompulsyjne a zaburzenia osobowości:

- Fobia społeczna a osobowość unikająca.
- Nerwica natręctw a osobowość anankastyczna.

T4 Zaburzenia rozwoju psychicznego i zaburzenia zachowania i emocji:

- Całościowe zaburzenia rozwojowe (autyzm, zespół Aspergera).
- Zaburzenia hiperkinetyczne i ich diagnoza u dzieci, młodzieży i dorosłych.

T5. Zaburzenia zachowania związane z nieprawidłową socjalizacją:

- Opozycyjno-buntownicze zaburzenia zachowania.
- Praktyczne zastosowanie wywiadu diagnostycznego w diagnozie różnicowej.

T6 Pierwsza pomoc psychologiczna w zaburzeniach adaptacyjnych i reakcjach na stres:

- Symulacje scenek terapeutycznych.

Literatura podstawowa:

WYKŁAD:

1. Morrison James :DSM-5 bez tajemnic. Praktyczny przewodnik dla klinicystów, WUJ, 2016
2. Seligman M. (red.): Psychopatologia, Wyd. Zysk i s-ka, 2017

ĆWICZENIA:

1. Cierpiałkowska L., Sęk H., (red.): Psychopatologia, PWN, 2016
2. Sęk H. (red.), Psychologia kliniczna t. 2, wyd. PWN, 2013

Literatura uzupełniająca:

WYKŁAD:

1. Zaburzenia osobowości. Problemy diagnozy klinicznej, red. L. Cierpiałkowska, wyd. UAM, Poznań, 2014
2. B. Woronowicz: Uzależnienia: geneza, terapia, powrót do zdrowia, wyd. Media Rodzina, Poznań, 2009
3. Kutcher M. L., Attwood T., Wolff R.R.: Dzieci z zaburzeniami łączonymi : ADHD, trudności w nauce, zespół Aspergera, zespół Tourette, depresja dwubiegunowa i inne zaburzenia, Wyd. LIBER, 2007
4. Carson R.C, Butcher J.N., Mineka S., : Psychologia zaburzeń t. 1, 2, GWP, 2005

Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W02	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o współczesnych koncepcjach psychopatologii oraz klasyfikacjach zaburzeń psychicznych, w szczególności zaburzeń osobowości, neurorozwojowych, emocjonalnych i zachowania.	K_W11
PKO_W03	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o teoriach osobowości oraz mechanizmach rozwoju, strukturze i zaburzeniach osobowości w	K_W05

	ujęciu klinicznym.	
Efekty uczenia się dla przedmiotu Ćwiczenia		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy psychologicznej, interpretować ich wyniki oraz formułować wnioski diagnostyczne w oparciu o aktualny stan wiedzy naukowej.	K_U12
PKO_U03	Absolwent potrafi dokonać diagnozy różnicowej zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, uwzględniając ich psychologiczne uwarunkowania oraz złożone mechanizmy funkcjonowania.	K_U17
PKO_U04	Absolwent analizuje mechanizmy funkcjonowania osobowości, w tym zaburzeń osobowości oraz interpretuje ich znaczenie dla funkcjonowania jednostki.	K_U12
PKO_U08	Absolwent formułuje opinie psychologiczne oraz komunikuje wyniki diagnozy i wnioski w sposób zrozumiały i profesjonalny.	K_U19
PKO_K01	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych w pracy psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej, w szczególności poufności, odpowiedzialności i poszanowania godności osoby badanej.	K_K01
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		150
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		6

Nazwa przedmiotu kształcenia: Środowiskowa terapia pacjenta	
Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
Cele kształcenia Wykład: C1 Pogłębienie wiedzy o założeniach, organizacji i zasadach środowiskowej terapii pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności z obszaru psychoz. C2 Pogłębienie wiedzy o systemie TCL (<i>Training and Community Living</i>) oraz jego zastosowaniu w procesie zdrowienia i funkcjonowania pacjenta w środowisku.	
Ćwiczenia: C1 Doskonalenie umiejętności wspierania pacjenta w budowaniu odpowiedzialności za leczenie i zdrowienie. C2 Doskonalenie umiejętności budowania sieci wsparcia z udziałem pacjenta, jego rodziny i środowiska.	
Program kształcenia (treści nauczania) WYKŁADY T1 Geneza, cele i zasady psychiatrii środowiskowej i terapii w środowisku pacjenta. T2 Formy terapii środowiskowej i ich efektywność. T3 Zespoły leczenia środowiskowego i centra zdrowia psychicznego – nowoczesne podejście zmniejszające konieczność hospitalizacji pacjenta. T4 Koordynacja leczenia pacjenta w jego środowisku (case management). T5. Czynniki salutogenetyczne pacjenta i jego środowiska sprzyjające budowaniu sieci wsparcia i poprawie jakości	

życia.

ĆWICZENIA

T1 Diagnoza środowiskowa pacjenta i jego otoczenia:

- Analiza przypadków pacjentów.
- Określanie potrzeb pacjenta w kontekście środowiskowym.

T2 Budowanie środowiskowych sieci wsparcia:

- Praca w małych grupach nad metodami angażowania pacjenta i jego rodziny w proces leczenia i zdrowienia.
- Opracowanie strategii motywacyjnych dla pacjentów.

T3 Zastosowanie systemu TCL (Training and Community Living):

- Warsztaty rozwijające umiejętności pacjentów w zakresie radzenia sobie z wyzwaniami życia codziennego w środowisku domowym.

T4 Symulacja interwencji środowiskowej:

- Ćwiczenie prowadzenia rozmów z pacjentem i jego rodziną w celu zrozumienia ich potrzeb oraz problemów.
- Opracowanie scenariuszy kryzysowych i podejmowanie decyzji o najskuteczniejszych formach wsparcia.

T5. Ocena efektywności działań środowiskowych:

- Analiza przypadków i ocena wpływu wprowadzonych interwencji na jakość życia pacjenta.
- Dyskusja nad wyzwaniami i ograniczeniami terapii środowiskowej oraz możliwymi usprawnieniami w realizacji planu terapeutycznego.

T6 Spotkania w środowisku pacjenta:

- Studenci, pod opieką wykładowcy, uczestniczą w wizytach u pacjenta w jego środowisku domowym.

Literatura podstawowa:

WYKŁAD:

1. Psychiatria środowiskowa – Katarzyna Prot, Paweł Bronowski , Maria Załuska , Instytut Psychiatrii i Neurologii 2007
2. Psychologia środowiskowa – Jacek Formański PZWL 2007

ĆWICZENIA:

1. T.Gałkowski J.Kiwerski Encyklopedyczny słownik rehabilitacji PZWL Warszawa 1986

Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U06	Absolwent współpracuje z przedstawicielami innych zawodów pomocowych (np. lekarzami, pedagogami, terapeutami) w procesie diagnozy i pomocy psychologicznej.	K_U19

Efekty uczenia się dla przedmiotu Ćwiczenia

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych oraz współpracy z innymi specjalistami w systemie ochrony zdrowia i pomocy psychologicznej, z uwzględnieniem złożoności mechanizmów funkcjonowania psychicznego człowieka.	K_U19

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu	125
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	5

Nazwa przedmiotu kształcenia: Współczesne teorie uzależnień
Forma zajęć:

 Wykład
Ćwiczenia

Cele kształcenia
Wykład:

- C1 Pogłębienie wiedzy o specyfice uzależnień substancjonalnych i behawioralnych.
C2 Pogłębienie wiedzy o dynamice uzależnienia i współuzależnienia oraz ich złożonych uwarunkowaniach.
C3 Rozwijanie umiejętności analizy mechanizmów uzależnienia i formułowania adekwatnych oddziaływań pomocowych.

Ćwiczenia:

- C1 Doskonalenie umiejętności rozpoznawania znaczenia objawów uzależnienia w kontekście etiologii zaburzenia.
C2 Doskonalenie umiejętności doboru metod pracy z pacjentem uzależnionym i współuzależnionym.
C3 Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy i formułowania interwencji wobec pacjenta z uzależnieniem lub współuzależnieniem.

Program kształcenia (treści nauczania)
WYKŁADY

- T1 Typologia uzależnień.
T2 Współczesne uzależnienia- poszukiwanie źródeł.
T3 Działanie substancji uzależniających na ośrodkowy układ nerwowy.
T4 Działanie substancji uzależniających na poszczególne układy w organizmie człowieka.
T5. Uzależnienia chemiczne i behawioralne.
T6 Biologiczne teorie uzależnień.
T7 Psychologiczne teorie uzależnień.
T8 Środowiskowe i socjologiczne teorie uzależnień.
T9 Zasady rozpoznania i konsultacji psychologicznej u pacjenta uzależnionego. Identyfikacja mechanizmów występowania uzależnienia.
T10 Zagrożenia wynikające z uzależnień: społeczne, moralne, zdrowotne, prawne, ekonomiczne.
T11 Współuzależnienie.
T12 Metody indywidualnej terapii psychologicznej z pacjentem uzależnionym.
T13 Metody grupowej terapii psychologicznej z pacjentem uzależnionym
T14 Metody terapii z pacjentem współuzależnionym.
T15 Metody pracy psychologicznej z uzależnionym lub współuzależnionym dzieckiem.

ĆWICZENIA

- T1 Opracowanie działań z zakresu psychoprofilaktyki uzależnień
T2 Konsekwencje rozwoju uzależnień (społeczne, moralne, ekonomiczne i zdrowotne) w poszczególnych typach uzależnień.
T3 Rozpoznawanie mechanizmów uzależnienia- ćwiczenia w oparciu o analizę przypadków.
T4 Uzależnienie od alkoholu- ćwiczenia w oparciu o analizę przypadków.
T5. Uzależnienie behawioralne- ćwiczenia w oparciu o analizę przypadków
T6 Uzależnienie od narkotyków- ćwiczenia w oparciu o analizę przypadków.
T7 Uzależnienie od dopalaczy- ćwiczenia w oparciu o analizę przypadków.
T8 Identyfikowanie mechanizmów współuzależnienia- ćwiczenia w oparciu o analizę przypadków.
T9 Metody terapii psychologicznej grupowej z osobami uzależnionymi- prezentacja technik.
T10 Metody terapii psychologicznej grupowej z osobami współuzależnionymi- prezentacja technik.
T11 Metody terapii indywidualnej z osobami uzależnionymi- prezentacja technik.
T12 Metody terapii indywidualnej z osobami współuzależnionymi- prezentacja technik
T13 Metody terapii psychologicznej z uzależnionym dzieckiem w oparciu o terapię systemową.
T14 Diagnoza zaburzeń funkcji poznawczych u osób uzależnionych.
T15 Pracoholizm jako specyficzna forma uzależnienia.

Literatura podstawowa:

WYKŁAD:

1. Cierpiałkowska L., Ziarko M. (2010). Psychologia uzależnień- alkoholizm. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne Sp. z o.o..
2. Cierpiałkowska L., Grzegorzewska I. (2018). Uzależnienia behawioralne. Warszawa: PWN.
3. Jędrzejko M.Z., Kowalski M., Rosik B.P. (red.)(2015). Uzależnienia behawioralne. Wybrane aspekty. Warszawa: Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR.

ĆWICZENIA:

1. Mellibruda J., Sobolewska- Mellibruda Z. (2013). Integracyjna psychoterapia uzależnień. Teoria i Praktyka. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Literatura uzupełniająca:
WYKŁAD:

1. Rębisz S., Sikora I., Smoleń- Rębisz K. (2016). Poczucie samotności a poziom uzależnienia od internetu wśród adolescentów. Edukacja- Technika- Informatyka, nr 1/15/2016, s. 90-98.
2. owicka M. (2018). E- uzależnienia. Teoria, profilaktyka, terapia. Warszawa: Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii Fundacja Praesterno.

ĆWICZENIA:

1. Miller W.R., Forcehimes A.A., Zweben A. (2014). Terapia uzależnień- podręcznik dla profesjonalistów. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_W05	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o uwarunkowaniach powstawania i przebiegu zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem czynników indywidualnych, rodzinnych i środowiskowych oraz ich wzajemnych powiązań.	K_W11

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Ćwiczenia

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
PKO_U03	Absolwent potrafi dokonać diagnozy różnicowej zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, uwzględniając ich psychologiczne uwarunkowania oraz złożone mechanizmy funkcjonowania.	K_U17
PKO_K03	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i pomocowych oraz współpracy z innymi specjalistami w systemie ochrony zdrowia i pomocy psychologicznej, z uwzględnieniem złożoności mechanizmów funkcjonowania psychicznego człowieka.	K_K10

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu	75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	3